

THÁI THƯỢNG CẢM ỨNG THIÊN

Tập 89

Chủ giảng: Lão pháp sư Tịnh Không

Địa điểm: Tịnh tông Học hội Singapore

Thời gian: 05/09/1999

Viết dịch: Ban biên dịch Pháp Âm Tuyên Lưu

Chư vị đồng tu, chào mọi người! Cảm Ứng Thiên đoạn thứ 37 nói về tổng cương của ác báo: “*Phi nghĩa nhi động, bội lý nhi hành.*” (Khởi niệm phi nghĩa, làm việc trái lý.)

Câu nói này chúng tôi đã giảng qua hai lần, hai chữ “nghĩa lý” vô cùng quan trọng, không chỉ là làm người cần phải hiểu rõ, mà tu hành chứng quả vĩnh viễn không làm trái lại, có thể nói là nguồn gốc của tất cả thiện pháp thế xuất thế gian sâu rộng vô tận. Nếu như là “phi nghĩa”, “bội lý”, đây chính là nguồn gốc của các ác. Thái Thượng ở chỗ này đặc biệt nhắc nhở chúng ta, nếu hai chữ này nhận thức càng sâu sắc thì ở trong Phật pháp nói là phẩm vị sẽ càng cao, hai chữ này nhận thức đến cứu cánh viên mãn chính là quả địa Như Lai. Nghĩa là gì? Lý là gì? Nhất định phải làm rõ ràng. Bốn câu nói kết luận sau cùng của chú giải, kết được rất hay: “*Chỉ khi thấy tinh tường về nghĩa lý, thì việc tuân thủ, thuận theo mới làm được tự nhiên.*” Hai câu phía trước là sự nhận biết về nghĩa lý, hai câu sau là sự thực tiễn đối với nghĩa lý, hiện nay gọi là thực tiễn, cho nên làm được tự nhiên như vậy. Tại sao Phật Bồ-tát, bậc thánh hiền làm được tự nhiên như vậy, khởi tâm động niệm, lời nói việc làm đều có thể thuận theo nghĩa lý? Không gì ngoài việc đã nhận thức thấu triệt. Phạm phu chúng ta khởi tâm động niệm trái ngược nghĩa lý, đối với hai chữ này nhận thức không rõ ràng, nhận thức không đủ thấu triệt, vấn đề phát sinh là ở chỗ này.

Câu tiếp theo là “*dĩ ác vi năng*” (lấy việc ác cho là tài năng). Chúng ta tuyệt đối không được phép xem thường câu này, tại sao vậy? Câu này chính là khuyết điểm của bản thân chúng ta. Phạm vi của ác thật sự quá lớn, quá rộng! Tiêu chuẩn của Phật pháp đối với thiện ác, tại vì sao đặt ra là khởi tâm động niệm vì mình là ác, khởi tâm động niệm vì người khác là thiện, tại vì sao dùng tiêu chuẩn này? Người thế gian nghe thấy thì nghi ngờ, có người nào không vì mình đâu? Vì mình mà xem là sai hay sao? Mỗi người đều cho rằng vì mình là đúng, đặc biệt là ở trong xã hội hiện nay còn có quyền bí mật riêng tư, đâu đâu cũng muốn coi trọng làm sao bảo vệ mình để không bị người khác làm tổn thương,

pháp luật cũng bảo hộ. Tại sao Phật nói đây là ác? Dụng ý tiêu chuẩn của Phật, chúng ta phải hiểu được. Tiêu chuẩn của pháp thế gian là không ra khỏi luân hồi, không ra khỏi tam giới. Tiêu chuẩn của Phật pháp là dạy chúng ta liễu sanh tử, thoát luân hồi, xuất tam giới. Nghiệp nhân của tam giới lục đạo chính là gì? Chính là chấp ta. Chúng ta hiểu rõ đạo lý này rồi thì bạn mới biết Phật đặt ra tiêu chuẩn này là chính xác. Phật đem những nhân tố này quy thành ba loại lớn là vọng tưởng, phân biệt, chấp trước, chúng ta hiện nay dùng cách nói này mà nói thì mọi người dễ hiểu, thuật ngữ ở trong kinh Phật là vô minh, kiến tư, trần sa phiền não. Vô minh chính là vọng tưởng, trần sa chính là phân biệt, kiến tư là chấp trước, ba loại phiền não này bạn đều có đủ, đây chính là chúng sanh lục đạo.

Trong chấp trước, điều nghiêm trọng nhất chính là “ta”, khởi tâm động niệm đều là “ta”, “ta”, cái chấp trước này là cội nguồn của vạn ác. Cho nên ngày nay “dĩ ác vi năng”, chúng ta nghĩ thử xem chúng ta có phải vậy không? Đúng vậy, một chút cũng không sai! Tự cho là đúng, tự cho là giỏi! Đến khi nào giác ngộ rồi, bỏ đi chấp ta, không còn chấp trước ta nữa, không còn chấp trước tự tư tự lợi nữa, khởi tâm động niệm đều có thể vì tất cả chúng sanh, đây là thiện. Cho nên Phật nói, tham sân si là tam độc phiền não; ngược lại là không tham, không sân, không si, đây là tam thiện căn, tất cả mọi thiện pháp sinh ra từ không tham, không sân, không si. Phật ở chỗ này nói được rõ ràng, nói rất tường tận, thật sự đã giải quyết vấn đề cho chúng ta, bản thân chúng ta phải hiểu rõ, phải luôn làm rõ ràng sự việc này.

Phật dạy các đệ tử, chỉ ít mỗi ngày phải làm thời khóa sáng tối. Ý nghĩa của thời khóa sáng tối, chúng tôi cũng đã nói rất nhiều lần, khóa sáng là nhắc nhở bản thân, khóa tối là phản tỉnh, kiểm điểm, sám hối, sửa lỗi làm mới. Hằng ngày sám hối, hằng ngày phản tỉnh, hằng ngày sửa lỗi, đây gọi là chân tu hành, vậy thì tam học giới định tuệ của chúng ta mới có thể tăng trưởng. Nghĩa lý thấy càng thấu triệt thì bạn buông xuống sẽ càng nhiều. Buông xuống tự tư tự lợi thì người này mới gọi là thi giác, bạn bắt đầu giác ngộ, từ trên nền tảng này phải không ngừng nâng cao lên. Nếu lấy quả vị Bồ-tát Đại thừa để nói thì thi giác là Bồ-tát quả vị sơ tín, lên trên nữa còn có 42 cấp bậc, vậy mới có thể đạt đến cứu cánh viên mãn. Sau đó bạn mới biết, nhà Phật chúng ta nói thấy đạo, đạo là gì? Dùng lời chỗ này để nói, nghĩa lý chính là đạo, thấy càng thấu triệt thì phẩm vị của bạn sẽ càng cao, từ Thập tín đến Thập trụ, Thập hạnh, Thập hồi hướng, Thập địa, đến Đẳng giác, Diệu giác, viên mãn rồi. Quý vị thử nghĩ xem, đây có phải là điều mà

trong kinh Hoa Nghiêm nói “một tức là tất cả, tất cả tức là một” không? Một chút cũng không sai!

Chú giải ở chỗ này cũng chú được rất hay, nói: *“Bốn chữ này chính là gốc bệnh của kẻ ác lớn nhỏ trong ngàn vạn đời qua mắc phải! Cho nên xếp điều này đứng đầu trong các ác.”* Lời này nói rất hay, một chút cũng không sai. Chúng sanh lục đạo, có người nào mà không “lấy việc ác cho là tài năng”? Ai đã giác ngộ? Ai đã quay đầu? Thời xưa đọc sách thánh hiền, đọc sách Phật mới khai ngộ, khai ngộ chính là đối với sự việc này, nhìn chung là sáng tỏ một hai phần. Người thời nay không đọc sách thánh hiền, cũng không xem trọng Phật pháp, gốc bệnh này trước đó đã dưỡng thành thói quen, giống như hút ma túy vậy, họ đã bị nghiện, không có cách gì đoạn dứt, lúc này phải làm thế nào? Phật Bồ-tát từ bi, cho nên ngày nay muốn cứu vãn thế đạo nhân tâm, dạy người hiểu rõ nghĩa lý, khuyên người đoạn ác tu thiện, chỉ có dựa vào giáo dục tôn giáo, giáo dục xã hội đã không nói đến điều này, hình như đã không thể rồi, cho nên giáo dục tôn giáo đến bù đắp.

Lần này tôi ở Úc, nghe thấy các đồng tu Úc nói với tôi rằng chính phủ Úc đã có quy định pháp luật, học sinh đi học ở trường, học sinh tiểu học, chỉ cần có vài ba người tin một tôn giáo nào đó thì phụ huynh học sinh có thể yêu cầu nhà trường mời thầy truyền giáo của tôn giáo đó đến dạy cho mấy em học sinh nhỏ này. Họ hiện nay đã suy nghĩ đến việc này rồi, giáo dục tôn giáo bắt đầu từ khi nào vậy? Bắt đầu từ mẫu giáo, bắt đầu từ tiểu học, tuyệt vời, thật sự đã giác ngộ! Cho nên, họ mong muốn chúng tôi giúp họ biên soạn giáo trình dạy học tôn giáo cho các em nhỏ, chúng tôi đã tiếp nhận thông tin này. Hiện nay giáo trình học ở cấp tiểu học của họ là có một cuốn “Truyện ký Thích-ca Mâu-ni Phật” của Đài Loan in, dùng quyển sách giáo khoa này. Giáo trình để dạy các em nhỏ mẫu giáo thì phải lấy tranh ảnh làm chủ, chữ càng ít càng tốt, việc triển khai giáo dục đối với các học sinh mẫu giáo, ngày nay ở ngoại quốc, tôi tin nước Úc chịu sự ảnh hưởng của người Anh, họ đã nghĩ đến. Giáo dục đạo đức phải bắt đầu dạy từ nhỏ, mẫu giáo, tiểu học, trung học, đại học đều có môn học tôn giáo, bạn tin ngưỡng tôn giáo nào thì có thể mời thầy truyền giáo của tôn giáo ấy đến dạy cho bạn. Đây là điều đáng để chúng ta tôn kính, đáng để chúng ta tán thán, cũng đáng để chúng ta tuyên dương rộng khắp, cái hay này của người ta, chúng ta phải học tập.

Trung Quốc cũng là quốc gia Phật giáo, nhưng hiện nay vẫn chưa có nghĩ đến việc này. Những quốc gia Kitô giáo, quốc gia Thiên Chúa giáo, họ đã nghĩ đến vấn đề này, hơn nữa tâm lượng lớn có thể bao dung, bất luận tôn giáo nào,

dù cho bạn tin tôn giáo gì, bạn đều có thể yêu cầu nhà trường mời thầy truyền giáo đến dạy, hoàn toàn không hạn chế số lượng học sinh, không hạn chế, vài ba học sinh là có thể yêu cầu nhà trường mời thầy đến dạy. Nếu như ở trong trường này, ở trong học sinh có mấy em là học Phật, trong nhà là học Phật thì phụ huynh có thể mời pháp sư đến dạy cho những học sinh này. Chúng ta nhìn thấy rồi, nghe thấy rồi, đáng được chúng ta phản tỉnh sâu sắc. Thế kỷ sắp tới, sức nước tăng trưởng, sức nước lớn mạnh không phải ở khoa học kỹ thuật, mà ở đạo đức. Khoa học kỹ thuật phát triển đến đâu đi nữa, công thương nghiệp phát triển đến đâu đi nữa, mà đạo đức không có thì tâm yêu thương giữa người với người không còn nữa, mọi thứ giao thiệp đều lấy lợi hại làm tiêu chuẩn, có lợi thì là bạn bè, không có lợi thì là kẻ địch, vậy có nguy không? Xã hội này làm sao không động loạn cho được? Quốc gia này đã tràn đầy nguy cơ, nguy cơ không phải đến từ bên ngoài, nguy cơ là ở nội bộ. Cho nên, thế gian có những người trí tuệ cao độ, chí sĩ nhân từ đã nhìn thấy nguyên nhân của vấn đề này, lấy giáo dục tôn giáo để bù đắp, để bồi dưỡng giáo dục đạo đức.

Trung Quốc vào thời xưa, Hán Vũ Đế chính thức dùng “tư tưởng Khổng Mạnh” làm phương châm giáo dục của quốc gia. Chính sách này mãi cho đến thời Mãn Thanh cũng không có thay đổi, đã phổ biến thực hiện 2.000 năm, mãi cho đến thời Dân Quốc, một mực học tập phương Tây, đem lời giáo huấn của cổ thánh tiên hiền vứt bỏ hết. Chúng ta gần 100 năm nay gặp phải khổ nạn lớn như vậy, phải biết được nguồn gốc của khổ nạn từ đâu mà ra? Chúng ta đã đem cách xưa của tổ tông vứt bỏ đi, cho nên mới gặp nạn. Người Nhật Bản, một quốc gia nhỏ như vậy, nhưng có thể gọi là cường quốc hàng đầu ở trên thế giới là dựa vào điều gì? Dựa vào giáo dục của nhà Nho Trung Quốc. Chúng ta đã vứt bỏ, còn họ thì đang phụng hành, họ gìn giữ, không để mất, một mặt khác thì học khoa học kỹ thuật của phương Tây, cho nên Nhật Bản được gọi là cường quốc đứng đầu thế giới, người phương Tây còn không theo kịp họ. Chúng ta chân thật có thứ tốt, hiện nay người phương Tây đã phát hiện, họ chọn lấy, họ học tập, nếu như chúng ta vẫn không giác ngộ, vẫn không thể đón đầu đuổi theo thì trong 20 năm, 30 năm sau, họ đều vượt lên rồi, Trung Quốc chúng ta lại lọt tuốt phía sau. Đây là điều đáng để chúng ta cảnh giác, hy vọng mọi người chúng ta đều có tâm cảnh giác.

Học Cảm Ứng Thiên phải giống như học kinh Phật vậy, phải thâm giải nghĩa thú, phải hết lòng phản tỉnh, tìm cho ra tất cả nguồn gốc không thể tu thiện, không thể khai ngộ, không thể thành tựu của chúng ta, sau đó đem nó sửa đổi trở lại, đây gọi là tu từ căn bản. Mỗi một câu trong Cảm Ứng Thiên đều có rất nhiều

thí dụ, cũng chính là nói ở trong đời sống hành trì thường ngày nêu ra rất nhiều thí dụ để cho chúng ta làm tham khảo, cho chúng ta học tập. Những gì là thiện? Những gì là ác? Những gì là giác? Những gì là mê? Chúng ta đều phải làm rõ ràng, đều phải làm sáng tỏ, sau đó đoạn ác tu thiện mới không đến nỗi trở thành câu nói suông, hết lòng thực hành thì mới đạt được lợi ích công đức thù thắng chân thật. Ở trong chú giải cũng đã nêu rất nhiều thí dụ, chúng tôi không thể giảng kỹ, chỉ nêu ra được mấy điều để chúng ta sau khi học rồi thì trong tâm cảm thấy rất thiết thực. Thử nghĩ xem “dĩ ác vi năng”, ta đã bị phạm ở chỗ nào, phạm những việc nào rồi? Hôm nay thời gian đã hết, chúng ta giảng đến đây.